

Kære kolleger,

Sommeren vinker lige om hjørnet, så det er nu I skal hive kalenderen frem og sætte tid af til faglig fordybelse og inspiration på den anden side. Og jeg har flere gode sager at byde på, eks. kollokvium om skabelse og skaberværk, Stiftskonference i Kbh., et kursus i, hvordan vi gøre børn og unge til bibel-fortællere, et foredrag af Sørine Gotfredsen om kærlighed og Livskraft og sidst, men bestemt ikke mindst: en homiletisk netværksdag masser af spændende oplæg om og til prædikenarbejdet. Alt det kan du læse mere om herunder.

Og på den anden side af sommeren venter også opstart af konfirmander. I den forbindelse vil jeg minde om, at jeg tilbyder sparring og hjælp til alt fra materialer og årsplanlægning til pædagogiske overvejelser og supervision, så ring eller skriv endelig til mig, hvis jeg kan være behjælpelig. Og hertil vil jeg også gerne pege på en guldreserve, jeg selv benytter, og kun kan opfordre alle til at gøre brug af; nemlig kolleger! Der findes så meget erfaring, gode ideer og kreativitet i præstestyrken her på Fyn; masser af øvelser, forløb, afprøvede temadage og tiltag som flere kunne få glæde af. Så husk at dele det med hinanden - og med mig!

Bedste hilsner og god sommer fra

Hanne

KOLLOKVIUM FOR PRÆSTER: Skabelse og Skaberværk

Torsdag d. 17. august kl. 10.00 - 14.30 i Fredens kirke, Skibhusvej 162, 5000 Odense C

Skaberværket er på dagsordenen i disse år, om end det ofte kaldes noget andet i den offentlige debat. Der tales om klimakrise, naturforundring, ansvar, økocentrisme vs. antropocentrisme, om det givne og det foranderlige. Men hvordan forholder teologien sig til de spørgsmål, der vækkes undervejs? Forstår vi overhovedet os selv, som skabninger? Er vi en del af det store skaberværk og/eller hævet over naturen? Og hvad vil det sige at være skabt i Guds billede? Hvor ligger balancen mellem Guds (al)magt og vores ansvar? Kan vi forkynde håb og handling for en verden i økologisk krise, uden at bære ved til dommedagsbålet? Det er det, kollokviet i år vil tage livtag med.

Foto: Lars Kruse

Vi har inviteret Ulrik Nissen, Dr.theol. og lektor på Institut for Kultur og Samfund - Systematisk Teologi, AU og Bjørn Rabjerg, Cand. Mag i filosofi og Ph.d. i systematisk teologi, tidligere leder af Løgstrup-arkivet, AU, til at give hver deres bud på et teologisk svar, og herefter er der fælles drøftelse og debat.

Læs mere og tilmeld dig her: [Kollokvium 2023 | fyensstift.dk](https://fyensstift.dk/kollokvium2023)

SKABERVÆRKSTED: En hjemmeside med inspiration til at sætte fokus på skabelse og skaberværk i høsttiden.

Høstgudstjenesten har traditionelt givet mulighed for at takke for det liv, vi er givet og den (Guds) nåde, vi lever af. I kirken klinger det genkendelig, men i det omgivende samfund har forbundetheden med natur og høst forandret sig; Hvor der tidligere var en given forståelse og påskønnelse af den uundværlige høst, er vi i stigende grad blevet fremmede over for processen, så at sige. Til gengæld er temaer som skabelse og skaberværk blevet højaktuelle; ikke mindst i lyset af eks. klimaforandringer, biodiversitetskrise og identitetsforståelse. Det vækker en række spørgsmål:

- Forstår vi overhovedet os selv, som skabninger? Er vi en del af det store skaberværk og/eller hævet over naturen? Og hvad vil det sige at være skabt i Guds billede?
- Hvor ligger balancen mellem Guds (al)magt og vores ansvar? Kan vi forkynde håb og handling for en verden i økologisk krise, uden at bære ved til dommedagsbålet? Kan vi tale konkret om klimaforandringer uden at blive politikeres eller aktivisters håndlangere?
- Og hvad med menneskesynet? Kan vi tale om euthanasi, abort, kønsidentitet uden at der kastes med æg eller skælsord? Er Gud woke? Og er han/hun/hen i så fald på mit hold – eller på ingens og alles?

Vi har bedt en række kolleger om at bidrage med alt fra bønner, salmeforslag og prædikener til artikler, der alle kredser om temaet. Hermed håber vi dels at kunne sætte fokus på skabelse og skabelsens betydning for vores selvforståelse og ageren i verden, og dels at koble skabelsestematikken til høsttiden og give bud på nye måder at fejre og fordybe sig i høst, skabelse og taknemmelighed.

Materialet er i gang med at blive samlet sammen på en hjemmeside, der kommer til at indeholde følgende til inspiration og fri afbenyttelse:

- Prædikener
- Bønner
- Nyere salmer
- Teologiske artikler
- Materiale til konfirmandforberedelse
- Samtalemener til studiekredse
- Liturgier og andre idéer til gudstjenester, studiegrupper og andre måder at markere høsttiden som en skabelsestid.

Vores håb er, at I vil benytte jer af det i alle de sammenhænge I kan komme i tanke om; i konfirmandstuen, ved gudstjenesten, i studiekredsen osv. Hjemmesiden er langt fra færdig endnu, men I kan smugkigge her og se, hvad der kommer til at ligge på siden: [Skaberværksted | fyensstift.dk](https://www.fyensstift.dk/skaberværksted)

Den færdige hjemmeside præsenteres i forbindelse med årets Kollokvium (se ovenfor), der finder sted d. 17. august i Fredens Kirke fra kl. 10.00 – 14.30.

Peter Jacobsen og Hanne Uhre Hansen

STIFTSKONFERENCE: "Komme dit rige - har kirken mistet sin revolutionerende nerve?"

14.-15. september på Det Teologiske Fakultet, KU

Vi lever i en tid, hvor vi fornemmer jorden ryste under os. Det betyder, at den teologiske tænkning flytter fokus. De brændende eksistentielle spørgsmål er ikke længere først og fremmest et indre anliggende, men vokser i stigende grad ud af presset fra den ydre verden. Måske er det blevet tid til at finde tilbage til den kristne tros rødder og den revolutionerende understrøm, der altid ulmer nede under laget af den tilpasningsdygtige, institutionelle kirke?

Dette års konference tager Fadervor på ordet, når vi beder: Komme DIT rige. Hvad betyder det, hvis det overhovedet betyder noget? Hvad vil det sige at være et kristent menneske i dag, og skal kirken mere ind i kampen for at besjæle de mange opgaver, vi står overfor i fremtiden. Vi vil vove at stille et frækt benspænd op, og spørge hvad kristendommen egentlig dur til. Har kirken ophobet for meget kulturel kapital og for lidt handlingskraft?

Professor Dawn Ottoni-Wilhelm fra Indiana i USA åbner konferencen med et oplæg om at forandre verden med ord, med udgangspunkt i den poetiske, billedrige verden, der udsprang af Jesu forkyndelse. **Sognepræst, journalist og forfatter Sørine Gotfredsen** taler om at kæmpe for ærefrygten for det skabte, og spørger om man kan være et kristent menneske og samtidig være bange for fremtiden? **Professor Niels Henrik Gregersen** udfolder gudsrigets paradokser mellem allerede og endnu ikke, og mellem det visionære og dog umulige at drive politik på. **Filosof og forfatter Peter Tudvad** tager os med ind i præsten og teologen Dietrich Bonhoeffers tumultariske virkelighed under anden verdenskrig, hvor forkyndelsen af "Kristusherredømmet" var eneste værn mod det totale sammenbrud. Inden middagen torsdag aften, er der salon med **film og teaterinstruktør Katrine Wiedemann** om arbejdet med klassiske tekster og kirken set med et teaterblik.

Læs mere og tilmeld dig her: [Komme Dit Rige | Københavns Universitet, Det Teologiske Fakultet \(nemtilmeld.dk\)](https://nemtilmeld.dk)

INSPIRATIONS DAG FOR PRÆSTER: Få børn og unge til at fortælle bibelhistorier

Torsdag d. 28. september kl. 10.00 - 14.00 i Dyrup Kirkes lokaler, Tranehøjen 1, 5250 Odense SV

Sansefortælling er en ny metode, hvor minikonfirmander eller konfirmander ved hjælp af sansemotoriske greb fortæller en bibelhistorie på ryggen af en makker. Det er så rart og sjovt, at de får lyst til at lære historierne udenad, og samtidig styrkes gruppens trivsel, og den enkeltes ensomhed modvirkes.

På kurset lærer du at lede en sansefortælling samt hvordan du får børn/unge til selv at genfortælle historierne. Du får adgang til undervisningsforløb omkring ensomhed, 9 demonstrationsvideoer, som kan bruges direkte med de unge, og til de to videofortællinger *Da Zakæus blev rig* og *Daniel i Løvekulen*. Og du bliver *sansefortælle-ambassadør*, der kan udbrede kendskabet til materialet til dine kolleger.

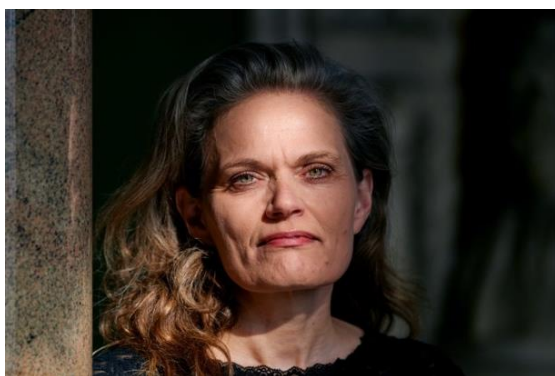

Kurset henvender sig til præster, kirkekulturmedarbejdere, kirkemusikfolk og andre der arbejder med kirkelig undervisning. Det ledes af historiefortæller og antropolog Anette Wilhjem Jahn fra Måle Fortælleteater, som turnerer i landets kirker og skoletjenester med bibelfortællinger og er forfatter til *Sarahs første juleaften* fra Bibelselskabet 2021.

Læs mere og tilmeld dig her: [Få børn og unge til at fortælle bibelhistorier | fyensstift.dk](https://fyensstift.dk)

FOREDRAG FOR PRÆSTER: Sørine Gotfredsen: Kærlighed og Livskraft

Tirsdag d. 24. oktober kl. 10.30 - 13.00 i sognehuset ved Vor Frue Kirke, Frue Kirkestræde 4, Svendborg

Vi lever med en ensidig opfattelse af begrebet kærlighed. Den er pakket ind i vor kulturs intense dyrkelse af romantik og parforhold, men nedenunder alle vore relationer ligger den dybeste kærlighed. Den, nemlig, man kan være nær til livet selv, og som kan modstå meget mere modgang, end man måske tror. Ved at forstå sin kærlighed til andre mennesker, kan man komme på sporet af sin egen egentlige livskraft.

Med hjælp fra Grundtvig, Søren Kierkegaard, litteraturen og radioprogrammerne "Sørine & Kærligheden" skal vi nærme os livskraften.

Læs mere og tilmeld dig her: [Foredrag for præster af Sørine Gotfredsen: Kærlighed og Livskraft | fyensstift.dk](https://fyensstift.dk)

HOMILETISK SYMPOSION: Skriften imellem os - kunsten at prædike evangeliet i tiden

Torsdag d. 5. oktober i Paarup Sognegård, Solgårdsvej 40, Tarup, 5210 Odense NV.

Hvordan prædiker vi nutidigt om det evige? Og hvordan kan flere hundrede år gamle prædikener inspirere? Kan prædikenen udformes som en samtale eller uden manuskript? Hvor henter man sin inspiration søndag efter søndag efter søndag efter... Og hvad kan gå galt når prædikantens ord skal indlejre sig i øret og hjertet på en uforvarende menighed. Alt det, og meget mere tager vi livtag med, når vi mødes til en homiletisk netværksdag i Paarup sognegård.

Vel mødt!

Program:

9.30 Ankomst og kaffe

10.00 Kort gudstjeneste med efterfølgende refleksionsspørgsmål til prædikant.

10.45 Oplæg ved **Jesper Tang Nielsen**: Midt i tiden, midt i evangeliet. Hvordan forkynder vi nutidigt om det evige?

12.00 Frokost

13.00 Minioplæg ved:

- **Kristian Mejrup** om arbejdet med historiske prædikener
- **Sigrid Hougaard** om at prædike uden manuskript
- **Nanne Mølhav** om inspiration
- **Carsten Andreassen** om dialogprædikener
- **Anna Jensen** om prædikenevaluering i grupper

14.15 Kaffe

14.30 Oplæg ved **Jakob Svendsen**: Prædikenen som møde mellem teologen og kirkegængerens - Hvad sku' dog kunne gå galt?

15.00 Fællessang og tak for i dag

Læs mere og tilmeld dig her: [Homiletisk symposium: | fyensstift.dk](http://fyensstift.dk)

BOGANMELDELSER

På vej væk – pårørende grupper til demensramte i kirken

af Lillian Jordan Nielsen, Forlaget Eksistensen 2022

Camilla Balslev-Fage har læst og anmeldt bogen og hun skriver bl.a.: *(Forfatteren, red.) har med faglige indlæg fra en psykolog og sundhedsfagligt personale begået en varm, realistisk og relevant bog om at være pårørende til en demensramt og hvilket bidrag kirken kan give den pårørende, som lever med alvoren og afmagten i hverdagen. (...) "På vej væk" er en velskrevet bog, som med en elegant sproglig enkelthed gør de teologiske begreber forståelige for ikke-teologer, og også beskriver de barske realiteter pårørende står i uden at forklejne realiteterne eller forfalde til de velmente men forfejlede gode råd.*

Læs hele anmeldelsen her: ["På vej væk. Pårørende grupper til demensramte i folkekirken" | fyensstift.dk](https://fyensstift.dk/nyheder/2023/04/20/pa-vej-vaek-paroerendegrupper-til-demensramte-i-folkekirken)

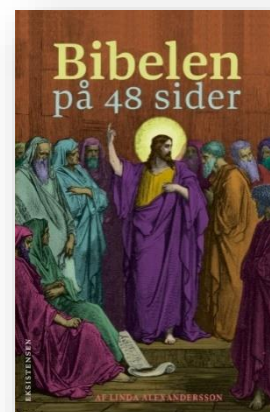

Bibelen på 48 sider

af Linda Alexandersson, Forlaget Eksistensen 2023

Bogen er anmeldt af Peter Jacobsen, der bl.a. skriver: *Særligt for nye bibellæsere, ægger dette fine lille hæfte til nysgerrighed efter at læse mere! Man kan således frimodigt dele ud til højre og venstre. Der kræves ingen forkundskaber for at få udbytte af hæftet. (...) Hæftets store styrke er, at den giver et efter min mening berettiget billede af en bibel, som også i dag har et ærinde til mennesker, og så er forfatteren høflig nok til at give konkrete henvisninger til, hvor i Bibelen man kan læse mere.*

Læs hele anmeldelsen her: [Bibelen på 48 sider | fyensstift.dk](https://fyensstift.dk/nyheder/2023/04/20/bibelen-pa-48-sider)

Ventesorg – at leve i uvished

af Birgitte Behrendt, Forlaget Eksistensen 2023

Vita Andreassen har læst og anmeldt bogen. Hun skriver bl.a.: *Bogen lader os møde tre familier, der i længere tid har ventet på, at døden skulle komme, eller at den døde skal blive fundet. En ung mand rammes af ALS, og to familier oplever, at deres kære pludseligt forsvinder i udlandet.(...) Gennem bogen bekræftes det, hvor vigtig en rolle kirken og præster spiller i afskeden – ordene, den ligeværdige samtale, musikken og ritualer. Det kunne have været godt at få fortalt, hvordan samtaler med en præst i ventesorgerens tid kunne have været en mulighed.*

Læs hele anmeldelsen her: [Ventesorg – At leve i uvished | fyensstift.dk](https://fyensstift.dk/nyheder/2023/04/20/ventesorg-at-leve-i-uvished)

